

The Efficacy of Published Articles of Scholars in the Field of “Quran & Health” in Social Networks: An Altmetrics Study

ARTICLE INFO

Article Type

Analytical Review

Aurhors

Khosravi, A.¹, Assoc. Prof.

Reza Basirian Jahromi, R.²,

Asst. prof.

Elham Amuri, E.³, MSc

Shohreh SeyyedHosseini, Sh.^{*4}, Ph.D

How to cite this article

Khosravi, A.¹, Assoc. Prof, Reza Basirian Jahromi, R.², Asst. prof. Elham Amuri, E.³, MSc Shohreh SeyyedHosseini, Sh.^{*4}, Ph.D. The Efficacy of Published Articles of Scholars in the Field of “Quran & Health” in Social Networks: An Altmetrics Study. Journal of Quran and medicine, 2019:3(3): 54-62

ABSTRACT

The present study aims to investigate the effectiveness of published articles of scholars in the field of “Quran & Health” in *Scopus* and *Web of Science* during 2009-2018. This research was an applied descriptive-analytical study that was conducted as a scientometric study. The population included all the Iranian scholars’ papers in the field of “Quran & Health” during 2009-2018 in *Scopus* and *Web of Science* databases. Data were processed by altmetrics bookmarklet and analyzed with Excel. Based on the findings of all scholarly articles in the fields of Qur'an and health in the period under study, 331 records indexed in *Scopus* and *Web of Science* that some of the articles contain a digital object identifier (DOI). Among them, the low percentage had an altmetrics score. Mendeley and twitter had a greatest proportion in mentioning Iranian scholars’ papers. The highest number of sharing these articles belonged to United States and England. Medicine and Dentistry had a highest number of Mendeley’s references. The findings indicated that the low percentage of the Iranian articles had the digital object identifier. Therefore, it can be suggested that Iranian scholars in the field of “Quran & Health” have to pay m

Keywords: Mendeley, Twitter, Scopus, Web of Science, Altmetrics

¹Medical Library and Information Science Department, Bushehr University of Medical Sciences, Bushehr, Iran. khosravi2422@gmail.com

²Medical Library and Information Science Department, Bushehr University of Medical Sciences, Bushehr, Iran. rezabj@gmail.com

³MSc in Management and Educational Planning, Bushehr University of Medical Sciences, Bushehr, Iran. Amuri@gmail.com

⁴Ph.D. in Information Science and Knowledge Management, Bushehr University of Medical Sciences, Bushehr, Iran. Tanin64@gmail.com (Corresponding Author)

* Correspondence:

Address: Bushehr University of Medical Sciences, Bushehr, Iran

Phone:

Tanin64@gmail.com

Article History

Received: August 4, 2019

Accepted: January 26, 2019

ePublished: September 22, 2019

اثر بخشی مقاله‌های منتشر شده پژوهشگران در حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت در شبکه‌های اجتماعی: یک مطالعه آنتمتریکس

عبدالرسول خسروی

دانشیار گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران.

رضا بصیریان جهرمی

استادیار گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران.

الهام عموری

کارشناس ارشد مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران.

شهره سیدحسینی*

دکترای علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف مطالعه اثر بخشی مقالات منتشر شده پژوهشگران در حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت که در پایگاه‌های «اسکوپوس» و «وب‌آو ساینس» طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ میلادی منتشر شده انجام گرفته است. پژوهش در دسته کاربردی و از نوع توصیفی-تحلیلی است که با روش علم‌سنجی (با استفاده از شاخص آنتمتریکس) انجام شده است. جامعه آماری پژوهش شامل تمام مقالات پژوهشگران ایرانی در حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت در بازه زمانی ۲۰۰۹-۲۰۱۸ میلادی در پایگاه‌های «اسکوپوس» و «وب‌آو ساینس» بوده است. داده‌ها با استفاده از ابزار بوکمارکلت آنتمتریکس استخراج و با روش‌های آمار توصیفی در نرم‌افزار اکسل تحلیل شده‌اند. بر اساس یافته‌ها از مجموع مقالات علمی پژوهشگران حوزه‌های قرآن و سلامت در بازه زمانی مورد مطالعه ۳۳۱ رکورد در اسکوپوس و وب‌آو ساینس نمایه شده که درصد کمی از مقالات دارای نشانگر شی دیجیتالی و از این تعداد نیز درصد محدودی از مقالات دارای نمره آنتمتریکس بوده‌اند. در بررسی شبکه‌های اجتماعی که به مقاله‌های پژوهشگران ایرانی اشاره کرده، سهم ابزار مدیریت مرجع مندلی و توییت بیشتر از سایر ابزارها و بیشترین تعداد اشتراک‌گذاری این مقالات مربوط به کاربرانی از آمریکا و انگلیس بوده است. همچنین حوزه پزشکی و دندانپزشکی بیشترین میزان ارجاعات مندلی را به خود اختصاص داده‌اند. نتایج پژوهش نیز نشان‌دهنده وجود نشانگر شی دیجیتالی در نیمی از مقالات حوزه‌های قرآن و سلامت بوده که از این تعداد درصد کمی نمره آنتمتریکس داشته‌اند. بنابراین، پیشنهاد می‌شود که پژوهشگران این حوزه، در جهت افزایش توجه به مقالاتشان در رسانه‌های اجتماعی، در انتخاب مجلات معتبر برای انتشار مقاله دقت بیشتری داشته باشند.

واژگان کلیدی: مندلی، توییت، اسکوپوس، وب‌آو ساینس، دگرسنجی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۵/۱۳

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۱۱/۶

*نویسنده مسئول: Tanin64@gmail.com

مقدمه

قرآن که به‌عنوان مجموعه‌ای ست‌گ از معارف گوناگون که از جانب پروردگار ب‌آورد شده، نازل شده دارد، و نثرگ‌ها و خصایص است که در طول تاریخ همواره مورد توجه و مطالعه پژوهشگران و اندیشمندان حوزه‌های مختلف علم قرار گرفته است. بدون شک یکی از این حوزه‌ها، سلامت و بهداشت است. سلامت جسم و سلامت روان، دو مفهوم مهم است که در آیات قرآنی به دفعات مورد توجه واقع شده‌اند.^[۱] طبیعی است که

در گذر زمان، اهتمام پژوهشگران نسبت به دو مفهوم یادشده، سبب شکایات گوناگون و نواقص، متنوع علم در حوزه سلامت و بهداشت شده باشد. این نواقص، علم را متواند در قالب‌های گوناگون، از قبیل مقاله، کتاب، گزارش، پانفیلد، نامه و غیره انتشار یابند. در این میان، مقاله‌ها به دلیل روزآمدی، تنوع و انتشار سریعتر نسبت به سایر قالب‌های اطلاعاتی از جایگاه ویژه‌ای نزد پژوهشگران برخوردارند.

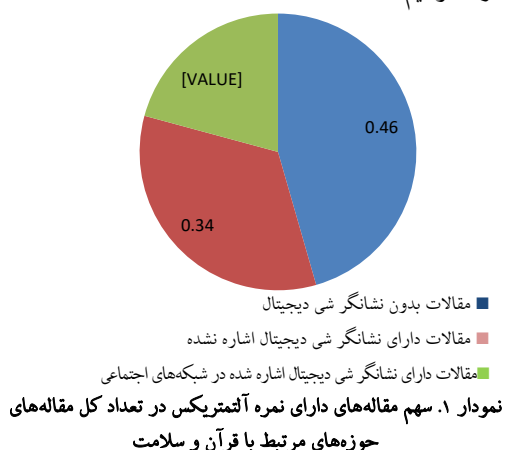
پژوهش‌ها، حوزه سلامت و بهداشت با محوریت قرآن در زمینه‌های گوناگون، حوزه‌های پزشکی، و درمانی،^[۲] سلامت روان، سلامت جسم، تغذیه صحیح و اصول و دنگ‌ها، سلامت نمود می‌یابند. این‌گونه پژوهش‌ها، آنکه قابلیت احراز و اعتماد هستند که رسد، به آن‌ها بسیار اهمیت است. از این‌رو، سه‌ماهه‌ها، نیازمند ارزیابی اثر بخشی این نوع پژوهش‌ها با انجام تحلیل‌ها، متن‌ها، زمینه‌فایده هستند تا اطمینان حاصل کنند که سه‌ماهه‌ها، به‌درستی صرف شده است.^[۳] از چنین منظر کیفیتی پژوهش‌ها نیازمند ارزیابی‌های عالمانه است؛ به این منظور از دهه ۱۹۶۰ نمایه‌های استنادی به‌منظور بررسی سودمندی مقالات مجلات از سوی موسسه اطلاعات علمی عرضه شدند و تغییرات مهمی در ابزارها، پژوهش‌ها، مناسبات، تحلیل‌ها، استناد، ایجاد کردند. حال تردید وجود ندارد که استفاده از تحلیل‌ها، استناد، با محدوده‌ها، و به‌درستی است و با تحلیل داده‌ها هم بسیار زمان‌بر است و هم به‌کندی صورت می‌پذیرد.^[۴] علاوه بر این، تحلیل‌های استنادی به اندازه‌گیری تأثیر نشریات از منظر نه‌سند محدود می‌شوند.^[۴-۶] به بیان دیگر می‌توان چنین ادعا نمود که سنجش‌های استنادی بیشتر مناسب ارزیابی انتشارات نظر، پژوهشگران هستند تا پژوهش‌ها، کاربرد، آن‌ها.^[۴] در این میان غالب محققان، راه‌حل مسئله فوق‌الذکر، در دگرسنجی‌ها (altmetrics) عنوان کردند که شاخص‌ها، متن‌ها، و احتمالاً هستند؛ شاخص‌ها، که تأثیرات مقالات علمی را منعکس می‌کنند.^[۳] در واقع می‌توان گفت یک راه معمول برای سنجش تأثیر علم، پژوهش‌ها، حوزه‌های پزشکی است که از تعداد نقل‌قول‌ها، صورت گرفته به مقالات استفاده شده زیرا به نظر می‌رسد که این‌گونه نقل‌قول‌ها با قضاوت همکاران (peer judgments) مرتبط است.^[۳ و ۷] بنابراین، سبب از دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی به‌منظور بررسی مقالات پژوهش‌ها، به دنبال ارتقای روش‌ها، سنت‌ها، موجود مانند شاخص‌ها، ضریب تأثیر، محله و سنجش‌ها، سنجش‌ها، و وب‌آو ساینس، دگرسنجی (webometrics) و (cvbermetrics) و وب‌سنجی (webometrics) معروف هستند اهتمام می‌ورزند.

جنبش دگرسنجی‌ها با هدف گردآوری تأثیرات غیرقابل مشاهده - قبلی و جدید- انتشارات علمی بر اساس داده‌های توده‌سپاری شده (crowdsourcing) داده‌ها در شبکه‌های اجتماعی چون بلاگ‌ها، میکروبلاگ‌ها، ابزار نشانه‌گذاری، احتمالاً، و ابزار مدد‌ها، شکایات گرفته است.^[۶] دگرسنجی‌ها، شاخص‌ها، موقف، جدید، ارائه می‌دهند که مکمل اقدامات متن‌ها، استناد سنت‌ها، است.^[۸ و ۹] به‌عنوان مثال از آنجمله که دگرسنجی‌ها، در حوزه انتشارات علمی، به تأخیر نخواهند افتاد، مقالات تازه منتشر شده نیز قابل دسترس خواهند بود.^[۳] با این حال تغیرات یک‌دگ از سنجش‌ها، سنت‌ها، دگرسنجی‌ها، باید با احتیاط صورت بگیرد؛ زیرا سبب، انتشارات علمی، تحاد، و با دروغین نیز ممکن است نمرات بالایی در دگرسنجی کسب کنند.^[۸]

می‌گیرد. جهت گردآوری داده‌ها از پایگاه‌های «اسکوپوس» و «وب آو ساینس» به دلیل اهمیت این دو پایگاه نزد پژوهشگران حوزه‌های مختلف، استفاده شد؛ به این منظور صورت‌های مختلف نوشتاری واژه قرآن (به انگلیسی) در فیلد عنوان، چکیده و کلیدواژه در پایگاه «اسکوپوس» و فیلد موضوع در پایگاه «وب آو ساینس» جستجو شد. به‌منظور بازیابی مقالات حوزه قرآن و سلامت راهبرد جستجوی (qoran OR quran OR koran OR kuran OR qor'an OR qur'an OR kor'an OR kur'an) مورد استفاده قرار گرفت. پس از آن نتایج حاصل از پایگاه «اسکوپوس» به حوزه‌های پزشکی، دندان‌پزشکی، پرستاری، داروسازی، روانشناسی، بیوشیمی، ژنتیک، بیولوژی، ایمنی‌شناسی، باکتری‌شناسی، عصب‌شناختی و حرفه‌های پزشکی و نتایج حاصل از پایگاه «وب آو ساینس» به حوزه‌های پزشکی، بیولوژی، روان‌پزشکی و روان‌شناسی، میکروبیولوژی، پرستاری، طب اطفال، سرطان‌شناسی، داروسازی، پژوهش‌های تجربی پزشکی، عصب‌شناسی، توان‌بخشی، شیمی دارویی، عصب‌شناسی بالینی، ایمونولوژی، اخلاق پزشکی، جراحی، متابولیسم غدد درون‌ریز، خدمات مرتبط با مراقبت‌های سلامت، خون‌شناسی، بیماری‌های عفونی، زنان زایمان که زیر مجموعه‌های حوزه بهداشت و سلامت هستند محدود شد. به‌منظور حذف مقالات تکراری در این دو پایگاه، خروجی جستجو در هر پایگاه به نرم‌افزار اندنوت (EndNote) وارد و بخش حذف موارد تکراری فعال (Discard duplicate) شد. بر همین اساس ۲۸۴ مقاله از پایگاه «اسکوپوس» و ۱۱۶ مقاله از پایگاه «وب آو ساینس» بازیابی شد که پس از حذف مقالات تکراری (۶۹ مورد) ۳۳۱ مقاله به دست آمد. پس از آن، ۳۳۱ مقاله پژوهشگران حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت که در پایگاه‌های «اسکوپوس» و «وب آو ساینس» نمایه شده بودند در سایت «doi.org» چک شد و پس از تأیید شماره نشانگر شی دیجیتال مقاله و بازیابی مقاله از این سایت روی گزینه «Altmetric it» که قبلاً به بخش «Bookmarks» مرورگر اضافه شده بود کلیک شد؛ چنانچه مقاله مذکور واجد نمره آلت‌متریکس بود، نمایش داده می‌شد و با کلیک روی این نمره جزئیات آن نیز قابلیت مشاهده پیدا می‌کرد. در آخر داده‌های به‌دست‌آمده پس از ورود به نرم‌افزار اکسل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

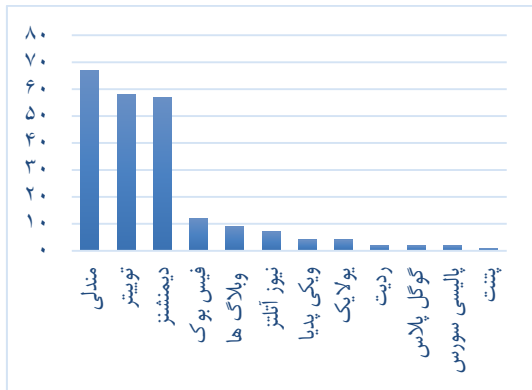
نتیجه بررسی مقاله‌های پژوهشگران حوزه‌های قرآن و سلامت که در پایگاه‌های «اسکوپوس» و «وب آو ساینس» نمایه شده در نمودار ۱ ترسیم شده است.

از جمله ابزار مورد استفاده در دگرسنجی، بوکمارکلت آلت‌متریکس است که در زمره جدیدترین ابزارهای آلت‌متریکس جای می‌گیرد و زمینه پژوهشی نوینی در ارزشیابی آثار پژوهشی در محیط وب ۲/۰ یا وب اجتماعی با هدف ارائه شاخصی جدید در محیط شبکه‌های اجتماعی علمی محسوب می‌شود. با استفاده از این ابزار بارگیری‌های انجام شده از مقالات مورد بررسی، میزان توجه به مقالات، ذکر آن‌ها در رسانه‌های اجتماعی، رسانه‌های خبری، وبلاگ‌ها و به‌طور کلی در خدمات مبتنی بر وب ۲/۰ مورد سنجش قرار می‌گیرد. چندی است که کاربرد بوکمارکلت آلت‌متریکس به‌عنوان یکی از ابزارهای دگرسنجی در حوزه‌های گوناگون علوم پزشکی به‌منظور سنجش میزان بارگیری‌های مقالات و ذکر آن‌ها در رسانه‌های اجتماعی نیز مورد توجه پژوهشگران این حوزه قرار گرفته است. در این میان یکی از حوزه‌های کمتر مورد توجه قرار گرفته، حوزه مرتبط با مطالعات سلامت و بهداشت با محوریت قرآن بوده است. از همین رو پژوهش حاضر بر آن است تا از منظر شاخص‌های دگرسنجی به مطالعه وضعیت مقالات منتشر شده پژوهشگران در حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت که در پایگاه‌های «اسکوپوس» و «وب آو ساینس» طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ میلادی نمایه شده‌اند بپردازد.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر کاربردی از نوع توصیفی-تحلیلی است که به روش علم‌سنجی و با بهره‌گیری از شاخص آلت‌متریکس صورت گرفته است. به‌منظور بررسی اثربخشی مقالات حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت از ابزار بوکمارکلت آلت‌متریکس (Altmetrics Bookmarklet) به دلیل اعتبار و اهمیت این ابزار استفاده شد؛ شاید بتوان استفاده حجم گسترده‌ای از پژوهش‌های پیشین در حوزه آلت‌متریکس از داده‌های آلت‌متریکس را نشان‌دهنده اهمیت و اعتبار این ابزار به حساب آورد. با استفاده از این ابزار بارگیری‌های انجام شده از مقالات مورد بررسی، میزان توجه به مقالات، ذکر آن‌ها در رسانه‌های اجتماعی، رسانه‌های خبری، وبلاگ‌ها و به‌طور کلی در خدمات مبتنی بر وب ۲/۰ مورد سنجش قرار گرفت. بوکمارکلت آلت‌متریکس به گردآوری داده‌های مربوط به مقالات مجلات از اخبار، پست‌های وبلاگ‌ها، توییت‌ها و پست‌های مربوط به مقالات پژوهشی می‌پردازد و بر اساس اطلاعات ارائه شده از هر یک از منابع داده بررسی شده، یک امتیاز ارائه می‌کند. نظر به این موضوع، با استفاده از ابزار بوکمارکلت تمامی اشاره‌ها به مقالات حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت و یا انتشار ویدیو، متن یا نوشته‌ای مربوط به آن‌ها و نشانه‌گذاری‌های مرتبط در هر یک از سایت‌ها و منابعی که پیش‌تر ذکر شد، طی بازه زمانی ده ساله مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت و امتیازهای متفاوت این مقالات به دست آمد. مجموع این امتیازها به‌صورت یک نمره آلت‌متریکس کلی که نشان‌دهنده میزان اشتراک، توجه و استفاده از این مقالات در رسانه‌های اجتماعی بود، مد نظر قرار گرفت. در واقع نمره آلت‌متریکس اختصاص داده شده، نشان‌دهنده کمیت و کیفیت توجهی است که یک مدرک در رسانه‌های اجتماعی دریافت کرده است. لازم به ذکر است تنها مقالاتی که دارای نشانگر شی دیجیتال (Digital Object Identifier (DOI)، نشانگر مدرک پاب‌مد، یا سایر نشانگرهای استاندارد بودند توسط بوکمارکلت آلت‌متریکس قابلیت بررسی داشتند. جامعه پژوهش حاضر را مقالات علمی حوزه موضوعی قرآن و سلامت که طی بازه زمانی ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۸ میلادی در پایگاه‌های «اسکوپوس» و «وب آو ساینس» نمایه شده‌اند، در بر

نمودار ۲. توزیع شبکه‌های اجتماعی به اشتراک گذارنده مقاله‌های دارای نمره آنتمتریکس در حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت

همچنین با توجه به نمودار ۲، در بررسی شبکه‌های اجتماعی که به مقاله‌های پژوهشگران حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت اشاره کرده، سهم ابزار مدیریت مرجع مندلی از همه بیشتر بود؛ ۶۷ مقاله پژوهشگران حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت (۹۷/۱۰ درصد) ۲۶۹۴ بار در مندلی مورد اشاره قرار گرفته بودند. پس از مندلی، شبکه اجتماعی توئیتر بود که ۵۸ مقاله حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت (۸۴/۰۶ درصد) ۲۹۹ بار به اشتراک گذاشته شده بود؛ ضمن اینکه در مجموع ۳۰۸ توییت از ۲۹۵ کاربر با ۱۰۶۴،۹۷۳ دنبال کننده (Flowers) را شامل می‌شد. پس از توئیتر به ترتیب دایمنشنز (Dimensions) ۵۷ مقاله و ۷۴۰ بار اشتراک، فیس بوک (Facebook) با ۱۲ مقاله (۱۷/۳۹ درصد) و ۳۰ بار اشتراک، وبلاگ‌ها (Blogs) با ۹ مقاله (۱۳/۰۴ درصد) و ۱۲ بار اشتراک، نیوز آتلِت (News outlet) با ۷ مقاله (۱۰/۱۴ درصد) و ۱۰ بار اشتراک، ویکی‌پدیا (Wikipedia) و سایت یولایک (CiteULike) هر کدام با ۴ مقاله (۵/۷۹ درصد) و ۴ بار اشتراک و پالسی سورس (Policy source) با ۲ مقاله (۲/۸۹ درصد) و ۳ بار اشتراک، گوگل پلاس (Google plus) و ردیت (Reddit) هر کدام با ۲ مقاله (۲/۸۹ درصد) و پنتنت (Patent) با ۱ مقاله (۱/۴۵ درصد) دیگر شبکه‌های اجتماعی مهمی بوده که به مقالات پژوهشگران حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت اشاره کردند.

توزیع توییت مقالات پژوهشگران حوزه‌های قرآن و سلامت برحسب کشورهای ارسال کننده توییت‌ها و نقش‌های ارسال کنندگان در جامعه

توزیع جغرافیایی توییت‌ها با استفاده از بوکمارکت آنتمتریکس در پایگاه آنتمتریکس اکسپلورر و بر اساس اطلاعات موجود در پروفایل ارسال کنندگان و همچنین برحسب جغرافیایی توییت‌ها در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲. توزیع جغرافیایی توییت مقاله‌های علمی حوزه‌های قرآن و سلامت بر حسب کشورهای ارسال کننده

رتبه	کشور	تعداد توییت‌ها	درصد توییت‌ها	رتبه	کشور	تعداد توییت‌ها	درصد توییت‌ها
۱	آمریکا	۳۹	۱۵/۹۸	۸	ایتالیا	۱	۰/۴۱
۲	انگلیس	۲۹	۱۱/۸۹		مصر		

چنانچه نمودار ۱ نشان می‌دهد، از مجموع ۳۳۱ مقاله پژوهشگران حوزه‌های قرآن و سلامت، ۱۵۱ مقاله (۴۶ درصد) فاقد نشانگر شی دیجیتالی بوده و در نتیجه امکان بررسی آن‌ها با استفاده از ابزار بوکمارکت آنتمتریکس وجود نداشت. در بین مقاله‌های دارای نشانگر شی دیجیتالی، تنها به ۶۹ مقاله (۲۱ درصد) از آن‌ها در شبکه‌های اجتماعی اشاره شده، این در حالی است که ۱۱۱ مقاله (۳۴ درصد) در هیچ‌یک از شبکه‌های اجتماعی مورد اشاره قرار نگرفته است.

جدول ۱: مقالات دارای نمره آنتمتریکس در حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت به تفکیک دوره زمانی

رتبه	سال	تعداد مقاله‌ها	آنتمتریکس نمره	تعداد مقاله‌های دارای نمره آنتمتریکس	مجموع نمره آنتمتریکس	تعداد مقالات با وی‌اچ‌آی
۱	۲۰۰۹	۷	۱	۱	۲	۲
۲	۲۰۱۰	۲۰	۴	۴	۱۵	۳/۷۵
۳	۲۰۱۱	۱۹	۶	۶	۴۴	۷/۳۳
۴	۲۰۱۲	۴۴	۹	۹	۶۸	۷/۵۵
۵	۲۰۱۳	۴۵	۹	۹	۵۹	۶/۵۵
۶	۲۰۱۴	۴۸	۱۳	۱۳	۹۹	۷/۶۱
۷	۲۰۱۵	۲۵	۵	۵	۴۳	۸/۶۰
۸	۲۰۱۶	۴۱	۱۱	۱۱	۶۰	۵/۴۵
۹	۲۰۱۷	۳۷	۶	۶	۳۴	۵/۶۷
۱۰	۲۰۱۸	۴۵	۵	۵	۲۳	۴/۶۰
۱۱	۲۰۱۸-۲۰۰۹	۳۳۱	۶۹	۶۹	۴۴۷	۶/۴۸

بر اساس جدول ۱، بررسی میزان حضور مقاله‌های پژوهشگران حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت در شبکه‌های اجتماعی طی سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۸ میلادی نشان می‌دهد که تعداد مقالات دارای نمره آنتمتریکس ۶۹ مورد بوده که از این میان ۱ مورد به سال ۲۰۰۹، ۴ مورد به سال ۲۰۱۰، ۶ مورد به سال ۲۰۱۱، ۹ مورد به سال ۲۰۱۲، ۹ مورد به سال ۲۰۱۳، ۱۳ مورد به سال ۲۰۱۴، ۵ مورد به سال ۲۰۱۵، ۱۱ مورد به سال ۲۰۱۶، ۶ مورد به سال ۲۰۱۷ و در نهایت ۵ مورد به سال ۲۰۱۸ میلادی اختصاص دارد. طبق آمارهای ارائه شده در جدول ۱، میزان حضور مقاله‌های پژوهشگران حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت طی سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۵ میلادی در شبکه‌های اجتماعی افزایش یافته و در سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸ میلادی با نوساناتی همراه بوده است. همچنین میانگین نمره آنتمتریکس در هر سال ۶/۴۸ به دست آمد.

شبکه‌های اجتماعی منتشرکننده مقالات پژوهشگران حوزه‌های قرآن و سلامت

نتیجه بررسی شبکه‌های اجتماعی منتشرکننده مقالات پژوهشگران حوزه‌های قرآن و سلامت که در پایگاه‌های «اسکوپوس» و «وب آو ساینس» نمایه شده در نمودار ۲ ترسیم شده است.

توزیع ارجاعات مقالات پژوهشگران حوزه‌های قرآن و سلامت در مندی برحسب کشورهای ارجاع‌کننده و نقش‌های ارجاع‌کنندگان در جامعه

توزیع جغرافیایی با استفاده از بوکمارکلت آلت‌متریکس در پایگاه آلت‌متریکس اکسپلورر و بر اساس اطلاعات موجود در پروفایل ارسال‌کنندگان و همچنین برحسب جغرافیایی تویت‌ها در جدول ۴ آمده است.

جدول ۴. توزیع جغرافیایی ارجاعات مقاله‌های علمی حوزه‌های قرآن و سلامت در مندی بر حسب کشورهای ارسال‌کننده

رتبه	کشور	تعداد تویت‌ها	درصد تویت‌ها	رتبه	کشور	تعداد تویت‌ها	درصد تویت‌ها
۱	آمریکا	۲۴	۰/۹۰	۱	ایران	۳	۰/۱۱
۲	انگلیس	۱۲	۰/۴۵	۲	ترکیه	۲	۰/۰۷
۳	مالزی	۱۰	۰/۳۸	۳	هند	۲	۰/۰۷
۴	کانادا	۹	۰/۳۴	۴	استرالیا	۲	۰/۰۷
۵	برزیل	۶	۰/۲۳	۵	فرانسه	۲	۰/۰۷
۶	آلمان	۴	۰/۱۵	۶	اسپانیا	۹	۰/۳۳
۷	عربستان	۳	۰/۱۱	۷	سوئیس	۱	۰/۰۴
	آفریقای جنوبی			۸	اروگوئه		
	ایران				اندونزی		
	عربستان				اوگاندا		
	آفریقای جنوبی				نامشخص	۲۵۸۵	۹۷/۳۳

یافته‌های جدول ۴، نشان می‌دهد در مجموع ۰/۹ درصد از کل ارجاع‌کنندگان مقاله‌های پژوهشگران حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت مربوط به آمریکا است؛ بنابراین کشور آمریکا بیشترین درصد ارجاع مقالات این حوزه را در مندی به خود اختصاص داده است. پس از آمریکا به ترتیب کشورهای انگلیس با ۰/۴۵ درصد، مالزی با ۰/۳۸ درصد و کانادا و اسپانیا با ۰/۳۴ درصد در رتبه‌های بعدی از جنبه میزان ارجاع مقالات حوزه قرآن و سلامت در مندی قرار دارند. ایران با ۰/۱۱ درصد در رتبه هفتم قرار دارد. همچنین در ۹۷/۳۳ درصد از ارجاعات مقاله‌های پژوهشگران حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت به دلیل اطلاعات ناقص پروفایل ارجاع‌کنندگان امکان تشخیص محل جغرافیایی ارجاع‌کنندگان مندی وجود نداشت.

جدول ۵. توزیع ارجاعات مقاله‌های علمی حوزه‌های قرآن و سلامت در مندی بر حسب نقش‌های ارجاع‌کنندگان در جامعه

رتبه	نقش‌های ارجاع‌کنندگان	تعداد	درصد ارجاع‌کنندگان
۱	دانشجوی کارشناسی ارشد	۴۸۳	۱۸/۲۷
۲	دانشجوی PHD	۳۸۶	۱۴/۶۰

رتبه	کشور	تعداد تویت‌ها	درصد تویت‌ها
۳	عربستان	۱۹	۷/۷۹
۴	کانادا	۷	۲/۸۷
۵	ایران	۵	۲/۰۵
۶	لهستان		
	هلند		
	ژاپن		
	اندونزی		
	آفریقای جنوبی		
	سوئیس		
	بلژیک		
	اسپانیا		
۷	ایرلند	۲	۰/۸۲
	آلمان		
	فرانسه		
	روسیه		
	لبنان		
	استرالیا		

نامشخص ۱۴۱ ۵۹/۸۴

یافته‌های جدول ۲، نشان می‌دهد در مجموع ۱۵/۹۸ درصد از کل تویت‌کنندگان مقاله‌های پژوهشگران حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت مربوط به آمریکا است؛ بنابراین کشور آمریکا بیشترین درصد تویت مقالات این حوزه را به خود اختصاص داده است. پس از آمریکا به ترتیب کشورهای انگلیس با ۱۱/۸۹ درصد، عربستان با ۷/۷۹ درصد و کانادا با ۲/۸۷ درصد در رتبه‌های بعدی از جنبه میزان تویت مقالات حوزه قرآن و سلامت قرار دارند. ایران با ۲/۰۵ درصد در رتبه پنجم قرار دارد که باید به این نکته توجه کرد که دسترسی به تویت بیشتر به دلیل فیلتر بودن امکان‌پذیر نیست و استفاده از آن مستلزم فیلترشکن است. همچنین در ۵۹/۸۴ درصد از تویت‌ها به دلیل اطلاعات ناقص پروفایل ارسال‌کنندگان امکان تشخیص محل جغرافیایی ارسال تویت‌ها وجود نداشت.

جدول ۳. توزیع تویت مقاله‌های علمی حوزه‌های قرآن و سلامت بر حسب نقش‌های ارسال‌کنندگان در جامعه

ردیف	نقش‌های ارسال‌کنندگان	تعداد	درصد تویت‌کنندگان
۱	افراد عادی	۲۲۱	۷۶/۲۱
۲	دانشمندان	۳۴	۱۱/۷۲
۳	شاغلان حرفه‌های پزشکی	۲۲	۷/۵۹
۴	پیوند دهندگان علم (روزنامه‌نگار، وبلاگ نویس و ویراستار)	۱۳	۴/۴۸

یافته‌های جدول ۳، نشان می‌دهد در مجموع ۷۶/۲۱ درصد از کل تویت‌کنندگان مقاله‌های پژوهشگران حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت افراد عادی هستند؛ بنابراین افراد عادی بیشترین سهم را در تویت مقاله‌های پژوهشگران این حوزه‌ها دارند. پس از آن به ترتیب دانشمندان با ۱۱/۷۲ درصد، شاغلان حرفه‌های پزشکی با ۷/۵۹ درصد و پیوند دهندگان علم (روزنامه‌نگار، وبلاگ نویس و ویراستار) با ۴/۴۸ درصد در رتبه‌های بعدی از جنبه میزان تویت مقالات حوزه قرآن و سلامت قرار دارند.

رتبه	موضوعات	تعداد	درصد ارجاع کنندگان
۱۶	اقتصاد و سرمایه	۷	۰/۲۶
۱۷	ورزش و تفریحات	۶	۰/۲۲
۱۸	علم مواد	۳	۰/۱۱
۱۹	ایمونولوژی و میکروبیولوژی	۲	۰/۰۸
۲۰	مهندسی دامپزشکی و دامپروری	۱	۰/۰۴
۲۱	علم نجوم و زمین شناسی نامشخص	۷۶۷	۲۸/۸۲

رتبه	ارجاع کنندگان	تعداد	درصد ارجاع کنندگان
۳	دانشجوی کارشناسی	۳۳۱	۱۲/۵۲
۴	پژوهشگر	۲۱۲	۸/۰۲
۵	دانشجوی دکتری تخصصی	۱۷۷	۶/۷۰
۶	فارغ التحصیل کارشناسی ارشد	۶۸	۲/۵۷
۷	مربی	۵۸	۲/۱۹
۸	دانشیار	۳۱	۱/۱۷
۹	استاد	۱۳	۰/۴۹
۱۰	مربی ارشد	۵	۰/۲۰
۱۱	کتابدار	۱	۰/۰۴
۱۲	نامشخص	۸۷۸	۳۳/۲۲

یافته‌های جدول ۶، نشان می‌دهد در مجموع ۱۹/۵۰ درصد از کل حوزه موضوعی ارجاع‌کننده مقاله‌های پژوهشگران حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت در مندرلی، مربوط به حوزه موضوعی پزشکی و دندانپزشکی می‌باشد؛ بنابراین پژوهشگران و افراد شاغل در این حوزه موضوعی بیشترین سهم را در ارجاع مقاله‌های پژوهشگران این حوزه‌ها در مندرلی دارند. پس از آن به ترتیب حوزه‌های موضوعی روانشناسی با ۱۷/۱۷ درصد، علوم اجتماعی با ۱۳/۸۷ درصد، پرستاری و حرفه‌های سلامت با ۶/۵۸ درصد در رتبه‌های بعدی از جنبه میزان ارجاع مقالات حوزه قرآن و سلامت در مندرلی، قرار دارند. همچنین در ۲۸/۸۲ درصد از ارجاعات مندرلی به دلیل اطلاعات ناقص پروفایل ارسال‌کنندگان امکان تشخیص حوزه‌های موضوعی ارجاع‌کنندگان وجود نداشت.

بحث و نتیجه‌گیری

بر اساس اطلاعات موسسه آلت‌متریکس، بررسی مقاله‌های پژوهشگران حوزه‌های قرآن و سلامت طی سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۸ میلادی که در پایگاه‌های اسکوپوس و وب آو ساینس منتشر شده نشان می‌دهد از بین ۳۳۱ مقاله، ۱۵۱ مقاله (۴۶ درصد) فاقد نشانگر شی دیجیتال بوده و در نتیجه امکان بررسی آن‌ها با استفاده از ابزار بوکمارکت آلت‌متریکس وجود نداشت. این مقاله‌ها معمولاً در بعضی از مجلات ایرانی، پاکستانی، هندی، ترکی، تایلندی و غیره منتشر شده که در آن یا نشانگری به مقالات اختصاص داده نشده و یا نشانگر اختصاص داده شده صحیح نبود. در این بین، درصد کمی از مقاله‌های دارای نشانگر شی دیجیتال (۲۱ درصد) در شبکه‌های اجتماعی مورد توجه قرار گرفته است. عرفان‌منش (۱۳۹۵) این امر را نشانگر بهره‌گیری نسبتاً محدود پژوهشگران ایرانی از قابلیت‌های شبکه‌های اجتماعی توصیف کرده است.^[۱۰] می‌توان دلایل این امر را، به عدم توجه کافی نویسندگان این مقالات به ایجاد پروفایل علمی در شبکه‌های اجتماعی و به تبع آن بالا رفتن میزان توجه به مقاله‌های آن‌ها مرتبط دانست. دلیل دیگر در عدم درک صحیح این پژوهشگران از موضوع ترجمان دانش (بیان علم تخصصی به زبان ساده و قابل‌فهم عموم) در قالب شبکه‌های اجتماعی قابل جستجو است. علاوه بر دلایل یادشده، عدم اهتمام لازم مجلات هدف، به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه، نسبت به دریافت و تخصیص نشانگر شی دیجیتال به مقاله‌های منتشرشده و درک اهمیت آن را می‌توان از جمله دلایلی دانست که این مقالات را از چرخه مقالات قابل‌بررسی برای پژوهش‌های مبتنی بر شاخص‌های دگرسنجه خارج می‌سازد. از سوی دیگر همان‌طور که کاستاس، زاهدی و ووترز (Costas, Zahedi, & Wouter)

یافته‌های جدول ۵، نشان می‌دهد در مجموع ۱۸/۲۷ درصد از کل ارجاع‌کنندگان مقاله‌های پژوهشگران حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت در مندرلی، دانشجوی کارشناسی ارشد هستند؛ بنابراین دانشجویان کارشناسی ارشد بیشترین سهم را در ارجاع مقاله‌های پژوهشگران این حوزه‌ها در مندرلی دارند. پس از آن به ترتیب دانشجوی PHD با ۱۴/۶۰ درصد، دانشجویان کارشناسی با ۱۲/۵۲ درصد، پژوهشگران با ۸/۰۲ درصد در رتبه‌های بعدی از جنبه میزان ارجاع مقالات حوزه قرآن و سلامت در مندرلی، قرار دارند. همچنین در ۵۹/۸۴ درصد از ارجاعات مندرلی به دلیل اطلاعات ناقص پروفایل ارسال‌کنندگان امکان تشخیص نقش ارجاع‌کنندگان وجود نداشت.

توزیع ارجاعات مقالات پژوهشگران حوزه‌های قرآن و سلامت در مندرلی به تفکیک موضوعات

جدول ۶. توزیع ارجاعات مقاله‌های علمی حوزه‌های قرآن و سلامت در مندرلی به تفکیک موضوع

رتبه	موضوعات	تعداد	درصد ارجاع کنندگان
۱	پزشکی و دندانپزشکی	۵۱۹	۱۹/۵۰
۲	روانشناسی	۴۵۷	۱۷/۱۷
۳	علوم اجتماعی	۳۶۹	۱۳/۸۷
۴	پرستاری و حرفه‌های سلامت	۱۷۵	۶/۵۸
۵	علوم زیست‌شناسی و کشاورزی	۱۴۳	۵/۳۷
۶	هنر و علوم انسانی	۴۶	۱/۷۳
۷	علوم اعصاب	۳۲	۱/۲۰
۸	علوم کامپیوتر	۳۰	۱/۱۳
۹	مدیریت، بازرگانی و حسابداری	۲۶	۰/۹۸
۱۰	شیمی	۲۵	۰/۹۴
۱۱	علوم زیست محیطی	۱۴	۰/۵۳
۱۲	فلسفه	۱۱	۰/۴۱
۱۳	بیوشیمی و بیولوژی	۱۰	۰/۳۸
۱۴	زبان‌شناسی	۱۰	۰/۳۸
۱۵	داروسازی	۸	۰/۳۰

دیگر به علاقه افراد عادی نسبت به پیگیری پژوهش‌های مرتبط با حوزه قرآن و سلامت منتسب نمود.

با بررسی ارجاعات مقاله‌های علمی حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت در مندلی، ۰/۹۰ درصد از کل ارجاعات مقاله‌های علمی این حوزه به آمریکا، ۰/۴۵ درصد به انگلیس و ۰/۳۸ درصد به مالزی تعلق داشته است. همچنین یافته‌ها نشان داد ایران در رتبه هفتم ارجاع مقاله‌های علمی این حوزه در مندلی قرار دارد؛ همچنین یافته‌ها نشان داد دانشجویان کارشناسی ارشد (۱۸/۲۷ درصد) دانشجویان دکتری (۱۴/۶۰ درصد) و دانشجویان کارشناسی (۱۲/۵۲ درصد) بیشترین سهم را در ارجاع مقاله‌های پژوهشگران این حوزه‌ها در مندلی دارند. این نتیجه را شاید بتوان حاکی از علاقه دانشجویان در مطالعه و به اشتراک گذاری مقالات علمی حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت دانست.

بررسی موضوعی مقالات حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت با بیشترین میزان ارجاع از سوی مندلی نشان داد حوزه‌های موضوعی پزشکی و دندانپزشکی بیشترین ارجاع بروندادهای پژوهشی را در مندلی داشته‌اند. پیشتر پژوهشگرانی در پژوهش‌های جداگانه خود، حوزه علوم پزشکی (پزشکی و پیراپزشکی) را به‌عنوان یکی از حوزه‌های با بیشترین میزان حضور در رسانه‌های اجتماعی معرفی کرده‌اند [۱۱، ۱۳، ۲۱ و ۲۳-۲۴]. عرفان‌منش، حسینی و حبیبی (۱۳۹۷) معتقد هستند که این امر با نیمه‌عمر کوتاه مقالات این حوزه مرتبط است [۲۱]؛ بنابراین می‌توان گفت با توجه به اینکه پژوهشگران حوزه‌های پزشکی و دندانپزشکی به‌طور مداوم به دنبال یافتن راه‌ها و روش‌های درمانی جدید هستند، علاقه بیشتری به انتشار پژوهش‌های خود از طریق رسانه‌های اجتماعی دارند. همچنین از این طریق پژوهش‌های این حوزه به اطلاع عموم مردم خواهد رسید.

نتیجه‌گیری

در مجموع باید این موضوع را مد نظر قرار داد که آلت‌متریکس به‌عنوان روشی جدید به سنجش متون علمی در رسانه‌های اجتماعی می‌پردازد و شاخص‌های مطرح در آن به‌عنوان شاخص بررسی کیفیت انواع پژوهش‌ها طرفدار پیدا کرده‌اند. این شاخص‌ها می‌تواند به‌عنوان مکمل شاخص‌های سنتی به‌کاربرده شود بنابراین پژوهشگران در تلاش هستند تا آثار خود را در شبکه‌های اجتماعی به اشتراک گذارند. همچنین شاخص‌های آلت‌متریکس در بازه زمانی کوتاه‌مدت منجر به نتیجه می‌شوند. عمده پژوهش‌های مربوط به آلت‌متریکس متعلق به چند سال اخیر می‌باشد و دگرسجه‌ها در مراحل آغازین کار خود قرار دارند و نیاز به پژوهش بیشتری در این زمینه احساس می‌شود. به‌طور کلی بررسی تعداد مقالات علمی پژوهشگران حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت هر چند نوساناتی در میزان تولید مقالات و گزارش یافته‌های پژوهشی متخصصان در پایگاه اسکوپوس و وب آو ساینس طی سال‌های مورد مطالعه به چشم می‌خورد، با این حال این تولیدات نیز به‌طور کلی از رشدی طبیعی و قابل قبول برخوردار بوده است. همچنین تعداد مقاله‌های دارای شاخص آلت‌متریکس به تفکیک سال انتشار بیانگر بهبود وضعیت آشنایی و کاربرد رسانه‌های اجتماعی توسط پژوهشگران حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت می‌باشد؛ بنابراین در این حوزه‌ها رابطه دو سویه بین عرضه و تقاضای اطلاعات سلامت رو به بهبود بوده که این امر در هم‌سویی عرضه و تقاضای اطلاعات مؤثر می‌باشد. پژوهشگران

(۲۰۱۵) بیان کردند ابزارهای مختلف آلت‌متریکس از جمله ابزار استفاده شده در پژوهش حاضر (سایت مؤسسه آلت‌متریکس) تنها بخش مشخصی از گستره وب را زیر پوشش قرار داده و به ارزیابی همان بخش می‌پردازد [۱۱]؛ این امر پیش‌تر توسط عرفان‌منش (۱۳۹۵) نیز تأیید شده است؛ بنابراین می‌توان از عوامل یادشده به‌عنوان دلایل توجه محدود به مقالات پژوهشگران ایرانی در شبکه‌های اجتماعی در حوزه قرآن و سلامت یاد کرد [۱۰]؛ البته طبیعی است که اظهار نظر قطعی در این رابطه نیازمند مطالعات بیشتری می‌باشد.

بررسی انواع مختلف شبکه‌های اجتماعی حاکی از این است که شبکه‌هایی چون مندلی، توئیتر، دیمنشز، فیس‌بوک، وبلاگ‌ها، نیوزآلتز، ویکی‌پدیا، یولایک، ردیت، گوگل پلاس، پالیسی سورس و پنت ابزارهای به اشتراک گذارنده مقاله‌های پژوهشگران در حوزه‌های موضوعی مرتبط با قرآن و سلامت هستند که در این بین توئیتر و مندلی بیشترین آمار را به خود اختصاص داده و نسبت به سایر رسانه‌های اجتماعی از اقبال بیشتری برخوردارند. این موضوع (اهمیت این دو شبکه اجتماعی) در پژوهش‌های پیشین نیز مورد اشاره قرار گرفته است [۱۸-۱۰]. دلیل چنین موضوعی را می‌توان به احتمال زیاد با شهرت بیشتر و مقبولیت بالاتر این دو شبکه اجتماعی نزد مخاطبان مرتبط دانست. همچنین بررسی تعداد مقاله‌های دارای شاخص آلت‌متریکس حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت به تفکیک سال انتشار بیانگر بهبود وضعیت آشنایی و کاربرد شبکه‌های اجتماعی توسط پژوهشگران تا سال ۲۰۱۵ میلادی می‌باشد؛ زیرا از سال ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۵ میلادی تعداد مقالات مورد توجه قرار گرفته در شبکه‌های اجتماعی در این حوزه افزایش یافته است. در پژوهش کاستاس، زاهدی و ووترز (۲۰۱۵)، این امر در سایر تولیدات علمی تأیید شد [۱۱]. پس از آن در سال ۲۰۱۶-۲۰۱۸ میلادی تعداد مقالات دارای نمره آلت‌متریکس کاهش یافته که می‌توان دلیل این امر را به فاصله زمانی اندک از انتشار مقاله مرتبط دانست.

با بررسی توئیتهای مقاله‌های علمی حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت، ارسال توئیتهای توسط سایر پژوهشگران علاقه‌مند، مجلات علمی و مؤسسات آموزشی علاوه بر خود نویسندگان بروندادهای پژوهشی تأیید شد [۱۹-۲۰]. مطالعه توزیع جغرافیایی توئیتهای مقاله‌های علمی حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت نشان داد ۱۵/۹۸ درصد از کل توئیتهای مقاله‌های علمی این حوزه به آمریکا، ۱۱/۸۹ درصد به انگلیس و ۷/۷۹ درصد به عربستان تعلق داشته است. عرفان‌منش، حسینی و حبیبی (۱۳۹۷) نیز پیشتر بر سهم بیشتر دو کشور آمریکا و انگلیس در توئیتهای مقاله‌های علمی اذعان کرده بودند [۲۱]. همچنین یافته‌ها نشان داد ایران در رتبه پنجم توئیتهای مقاله‌های علمی این حوزه قرار دارد؛ مهمترین دلیل این امر را می‌توان دسترسی محدود پژوهشگران ایرانی به توئیتر به دلیل فیلتر بودن این شبکه اجتماعی ذکر کرد. ملکی (۲۰۱۴) و عرفان‌منش، حسینی و حبیبی (۱۳۹۷) نیز در پژوهش‌های جداگانه‌ای به محدودیت استفاده از توئیتر برای اشاعه مقالات پژوهشگران ایرانی اشاره کرده‌اند [۲۱ و ۲۲]. همچنین یافته‌ها نشان داد افراد عادی (۷۶/۲۱ درصد) بیشترین سهم را در توئیتهای مقاله‌های پژوهشگران این حوزه‌ها بر عهده دارند. شاید بتوان دلیل چنین سهم بالایی را از یک سو به حضور پررنگ کاربرانی مرتبط دانست که در پروفایل کاربری‌شان در توئیتر، با هر سطح تحصیلات، خود را جزء کاربران عادی معرفی نموده‌اند و از سوی

11. Costas R, Zahedi Z, Wouters P. Do “altmetrics” correlate with citations? Extensive comparison of altmetric indicators with citations from a multidisciplinary perspective. *Journal of the Association for Information Science and Technology*. 2015 Oct;66(10):2003-19.

12. Robinson-García N, Torres-Salinas D, Zahedi Z, Costas R. New data, new possibilities: exploring the insides of Altmetric. com. *El profesional de la informaci\on*. 2014; 23(4):359-366.

13. Kolahi J, Khazaei S. Altmetric: Top 50 dental articles in 2014. *British dental journal*. 2016 Jun;220(11):569.

14. Haustein S, Bowman TD, Holmberg K, Peters I, Larivière V. Astrophysicists on Twitter: An in-depth analysis of tweeting and scientific publication behavior. *Aslib Journal of Information Management*. 2014 May 19;66(3):279-96.

15. Barthel S, Tönnies S, Köhncke B, Siehdnel P, Balke WT. What does Twitter measure?: influence of diverse user groups in altmetrics. In Proceedings of the 15th ACM/IEEE-CS Joint Conference on Digital Libraries 2015 Jun 21 (pp. 119-128). ACM. Retrieved November 2, 2017, from <https://dl.acm.org/citation.cfm?id=2756406.2756913>

16. Nuredini K, Peters I. Enriching the knowledge of altmetrics studies by exploring social media metrics for Economic and Business Studies journals. In Proceedings of the 21st International Conference on Science and Technology Indicators (STI Conference 2016), València (Spain), September 14-16, 2016 2016. Berlin: European Network of Indicator Designers (ENID).

17. Asadi H, Naghshineh N, Nazari M. Investigating Social Media as alternative or Complementary Tools for evaluation of Iranian Scholars. *Scientometrics Research Journal*. 2015; 1(2): 71-84. [In Persian]

18. Asemi, Asefeh; BasirianJahromi, Reza and SeyyedHosseini, Shohreh. The Rate of Attention to Iranian Papers Published on Common Cancers in Social Networks: An Altmetrics Approach. *Journal of Health Administration*. 2018; 21(73): 72-88. [In Persian]

19. Haustein S, Costas R. Determining Twitter audiences: Geolocation and number of followers. *ALM*. 2014 Dec; 4 :6. Retrieved November 1, 2017, from <http://altmetrics.org/altmetrics15/haustein>

20. Vainio J, Holmberg K. Highly tweeted science articles: who tweets them? An analysis of Twitter

حوزه‌های مرتبط با قرآن و سلامت بهتر است با دقت در انتخاب مجلات معتبر – انتخاب مجلات دارای نشانگر شی دیجیتال- در جهت افزایش توجه به مقالاتشان در رسانه‌های اجتماعی، میزان دقت بیشتری داشته باشند چرا که افراد عادی بیشتر از شبکه‌ها و رسانه‌های اجتماعی به نسبت پایگاه‌های علمی به‌منظور کسب اطلاعات مختلف خود استفاده می‌کنند.

منابع

1. Roshan F, Khazaei M. Mental health from Quran viewpoint. *Quranic Studies Quarterly*. 2012; 3(12): 79-97. [In Persian]

2. Shahpari A, Hosseini L. The prevention and treatment from the perspective of Quran and health. *National Health Conference according to Quran*, Bojnurd (29 Sep 2016). [In Persian]

3. Thelwall M, Wilson P. M endeley readership altmetrics for medical articles: An analysis of 45 fields. *Journal of the Association for Information Science and Technology*. 2016 Aug;67(8):1962-72.

4. Schloegl, C., & Stock, W. G. (2004). “Impact and relevance of LIS journals: A scientometric analysis of international and German-language LIS journals—Citation analysis versus reader survey”. *Journal of the American Society for information Science and Technology*. 2004; 55(13): 1155-1168.

5. Haustein, S. and Siebenlist, T., 2011. Applying social bookmarking data to evaluate journal usage. *Journal of informetrics*, 5(3), pp.446-457.

6. Mohammadi, E. and Thelwall, M., 2014. M endeley readership altmetrics for the social sciences and humanities: Research evaluation and knowledge flows. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 65(8), pp.1627-1638.

7. Franceschet M, Costantini A. The first Italian research assessment exercise: A bibliometric perspective. *Journal of informetrics*. 2011 Apr 1;5(2):275-91.

8. Araújo R, Sorensen AA, Konkiel S, Bloem BR. Top altmetric scores in the Parkinson’s disease literature. *Journal of Parkinson's disease*. 2017 Jan 1;7(1):81-7.

9. Delli K, Livas C, Spijkervet FK, Vissink A. Measuring the social impact of dental research: an insight into the most influential articles on the Web. *Oral diseases*. 2017 Nov;23(8):1155-61.

10. Erfanmanesh MA. The Presence of Iranian information science and library science articles in social media: An Altmetric Study. *Iranian Journal of Information Processing and Management*. 2016; 32(2): 349-73. [In Persian]

<http://www.asis.org/SIG/SIGMET/data/uploads/sigmet2014/maleki.pdf>

23. Andersen JP, Haustein S. Influence of study type on Twitter activity for medical research papers. 2015. Preprint. Available from: arXiv. 2017;150700154. Retrieved November 1, 2017, from <https://arxiv.org/ftp/arxiv/papers/1507/1507.00154.pdf>
24. Rowlands I, Nicholas D, Russell B, Cauty N, Watkinson A. Social media use in the research workflow. *Learned Publishing*. 2011 Jul;24(3):183-95

user profile descriptions. *Scientometrics*. 2017 Jul 1;112(1):345-66.

21. Erfanmanesh MA, Hosseini E, Habibi S. Tweets of Scholarly Papers on Twitter. *National Studies on Librarianship and Information Organization*. 2018; 29(3): 93-111. [In Persian]
22. Maleki A. Twitter users in science tweets linking to articles: The case of web of science articles with Iranian authors. In SIGMET workshop METRICS 2014 2014. Retrieved September 17, 2018, from